

A „peplemover” személyszállító technológia/mód alkalmazási lehetőségei

Gergely Balázs
Siemens Mobility Kft.

„Peplemover” mint személyszállító mód/technológia

Rendezvények nagy látogatóközönséggel – Hogyan lehet lefedni a csak átmenetileg felmerülő, nagy közlekedési igényeket?

A 19/20. század fordulóján már igyekeztek erre egyre jobb válaszokat találni (→ világkiállítások)

- Meglévő közlekedési hálózat jellemzően nem elég az igények kiszolgálására
- Amennyiben lenne megfelelő infrastruktúra, járművezető biztosan nincs elég (és az átmeneti időre nem is oldható meg), egyedi fuvarokat persze lehet szervezni.
- A kiállításokon viszont egyre korszerűbb közlekedési megoldásokat igyekeztek felmutatni
- Új infrastruktúra létesítése – csak a rendezvény miatt – túlzottan költséges
- Kiállító nem tudja a költségeket viselni, városvezetés pedig csak akkor tudja támogatni,
  - ha az infrastruktúra a rendezvény után valamilyen formában tovább hasznosítható

„Peplemover” mint személyszállító mód/technológia

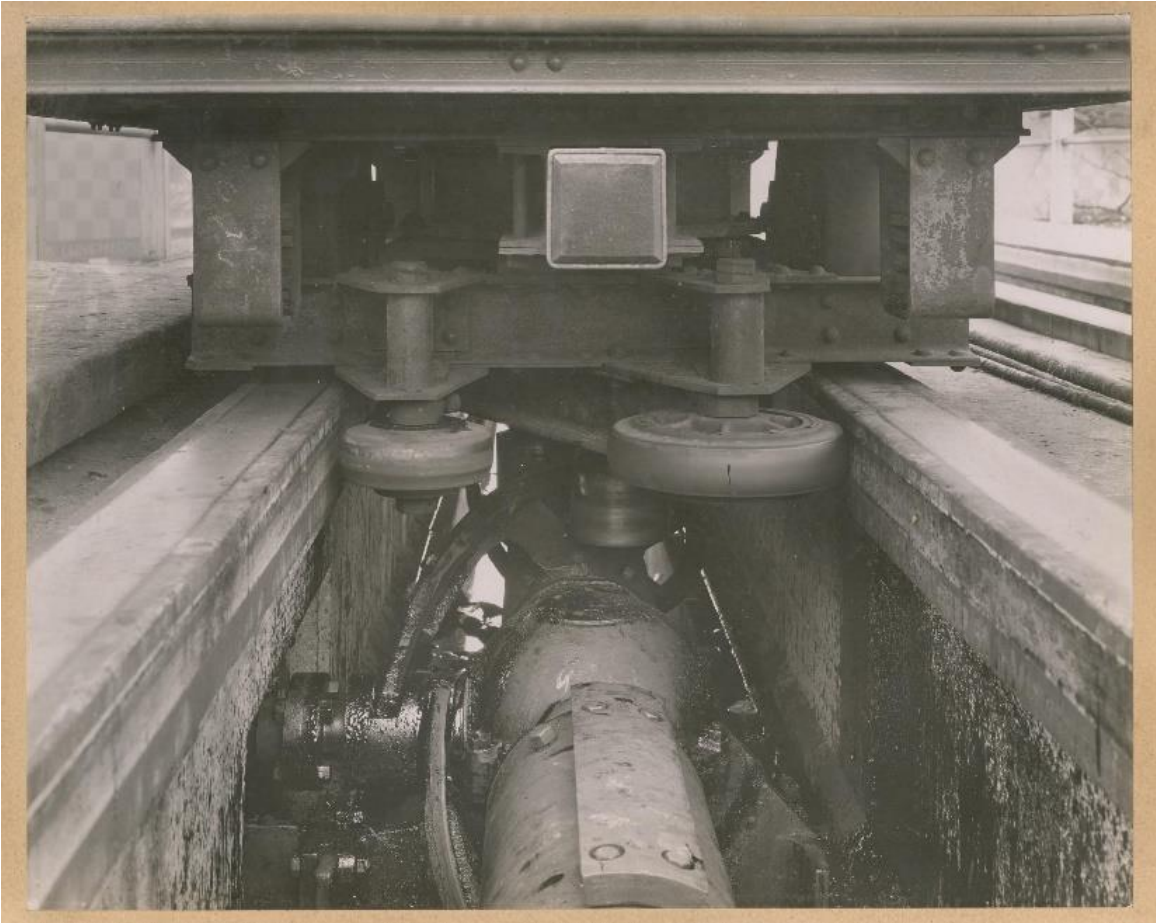
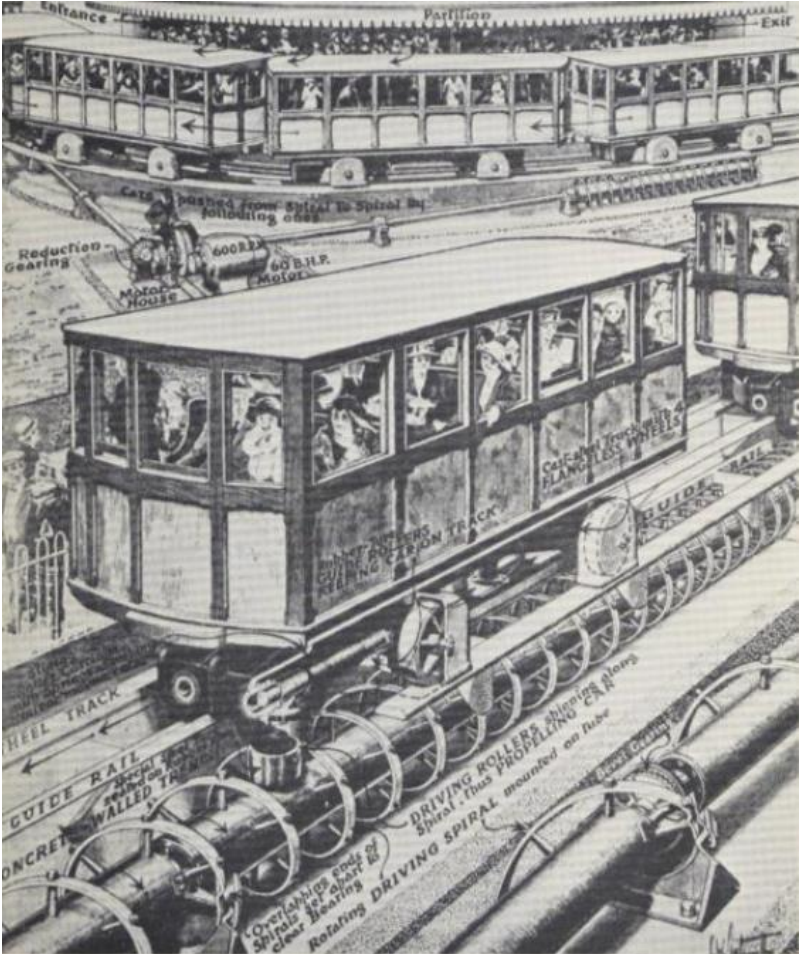
Melyik rendezvény juthat először az eszünkbe?

- 1896-os Millenniumi Ünnepek (Budapesten, a mai Városliget területen)
Megoldás: földalatti villamosvasút, majd ez tovább hasznosult
- Sajnos vannak kevésbé jó példák is: 2004-es Nemzetközi Olimpiai Játékok (Görögország)
- Törekedtek az egyre modernebb, autonómabb megoldások felé
  - alacsonyabb személyzetigény
  - látványos, modern megoldások: komoly elismertség a szervezőnek (technológiai fejlettséget tükrözve, versenyt indukált)
- A peplemoverek műszaki elődei alapvetően a liftek, személyfelvonók, azzal a különbséggel, hogy ezek függőlegesen szállítanak, ezt próbálták átültetni vízszintes irányban
- Lifteknél is komoly fejlődés: eleinte kezelőszemélyzet, majd személyzet nélküli közlekedés (majd egyes vezérlési logikák megjelenése)

Never-stop railway (London, 1924)

- London Wembley negyedében - 1924-es „Brit Birodalmi kiállítás”
- Merőben új megoldást kerestek
- Komoly látogatószámra számíhattak az egész Világról, de különösen:
  - Egyesült Királyságból
  - Európából
  - Brit Nemzetközösség országaiból
- Új személyszállító eszköz létesítése:
- Irányonként „kettős nyomú” betonpálya,
- A két nyom között akna, amiben villamosmotorral meghajtott (forgó) menetes orsót helyeztek el
  - Ehhez a menetes orsóhoz kapcsolódott 88, vezető nélküli kocsi
  - Orsó menetemelkedésével szabályozták a sebességet
    - Peronok mellett: alacsony sebesség (ki- beszállásra alkalmas)
    - Állomásközben: magasabb, „utazósebesség”

Never-stop railway (London, 1924)

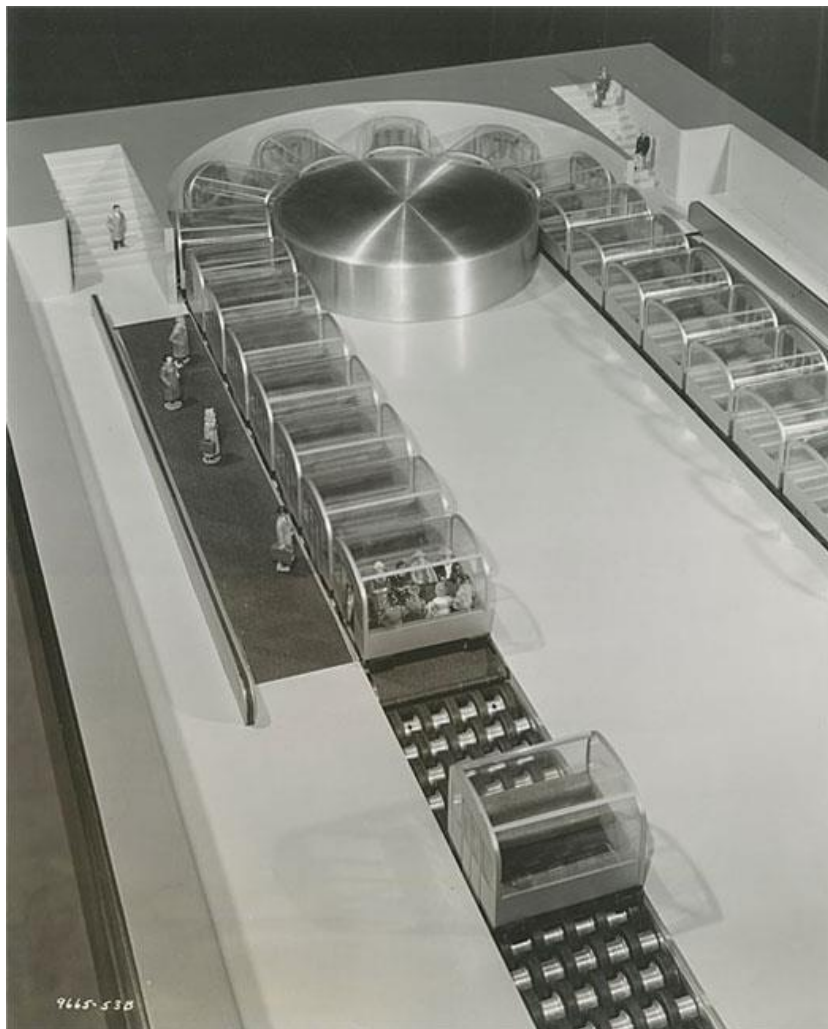

Goodyear and Stephens-Adamson (USA, 50-es évek)

- Kísérletezés évtizede
- Új módszerek, amelyek ma már leginkább csak az ipari logisztika területén találhatóak meg (pl. konvektorok)
- A legtöbb módszer végül nem terjedt el (kivéve a mozgójárdákat)

Goodyear and Stephens-Adamson (USA, 50-es évek)

Walt Disney (Goodyear / WEDWay PeopleMover) – (USA, 1967)

- Walt Disney Tomorrowland nevű kaliforniai élményparkján belül kiszolgálni:
  - a park egyes részei között felmerülő utazási igényeket, ill.
  - élményszerű áttekintést biztosítva a park attrakcióiról
- kocsik nem rendelkeztek önálló meghajtással,
- kb. 2 méterenként elhelyezett forgó gumikerekek hajtották meg őket
- Ebben a formájában 1995-ig volt üzemben

Walt Disney (Goodyear / WEDWay PeopleMover) – (USA, 1967)

Walt Disney (T.land Transit Authority PeopleMover) – (USA, 1975)

- a kaliforniai sikereken felbuzdulva: hasonló rendszer üzembe helyezése a floridai (Bay Lake) ún. „Magic Kingdomban” található szintén „Tomorrowland” elnevezésű élményparkban
- a kaliforniai példához hasonlóan a kocsik szintén nem rendelkeztek önálló meghajtással, de
- új technológia bevezetése: pályaoldali gumikerekek helyett már lineáris motorok alkalmazása
- ebben a formájában 2009-ig volt üzemben, azóta komolyabb átalakításon esett át

Walt Disney (T.land Transit Authority PeopleMover) – (USA, 1975)

Cabintaxi (Németország, 70-es évek)

- Demag és a Messerschmitt-Bölkow-Blohm (MBB) cégekből álló német joint venture kísérletezett
- Cél: önálló személyszállító egységek (függesztett kabinok) közlekedtetése egy speciálisan erre a célra kialakított hálózaton
- Fontos újítás: menetrendalapú közlekedés helyett igényalapú közlekedés
- Egy próbaszakasz létesült Vorhalle (Hagen)-ban, Észak-Rajna-Vesztfália tartományban 1981-ig
- az építkezést nem folytatták tovább, a próbaszakasz később elbontásra került

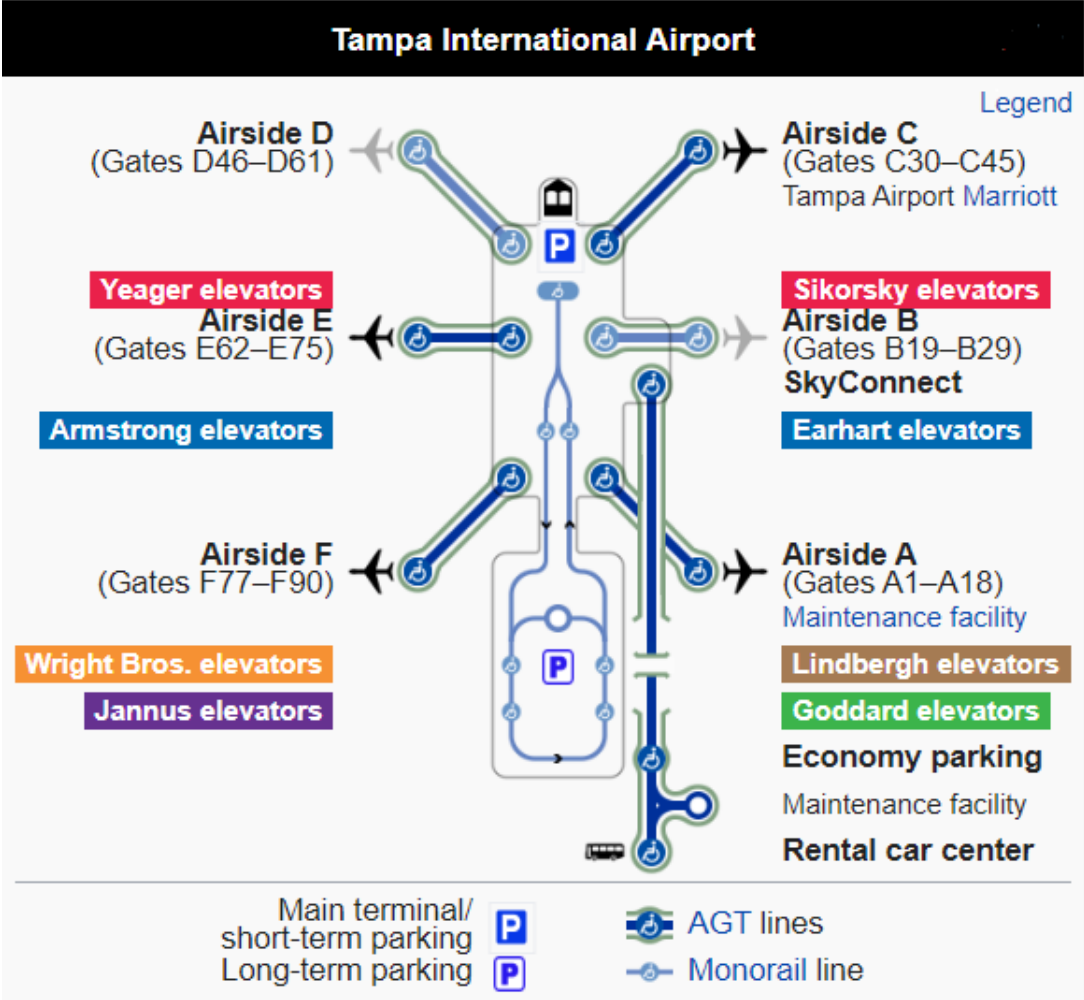
Cabinetaxi (Németország, 70-es évek)

Tampa International Airport People Movers (USA, Florida, 1971)

- Egyre dinamikusabban bővülő repterek beszállókapui egyre távolabb kerültek egymástól
- Repülőtéri kialakításában is újítás történt: szatellitese elrendezés
- A központi csarnok és a a szatellitese elhelyezett kapuk között relatív nagy távolságok
- Minden szatellithez irányonként egy-egy nyomon peplemover épült ki, autonóm járművekkel
- 1-1 jármű felváltva jár a két végpont között
- Két nyom között menekülőjárda került kialakításra
- minden állomáson peronkapuk is kialakításra kerültek
- Az eredeti rendszert a Westinghouse Electric Corporation építette ki, azóta több átalakítás történt
- A fenti szatellitese elrendezés és peplemover alkalmazása annyira bevált, hogy hamarosan az Orlando Nemzetközi Repülőtér is átvette, majd elterjedt az egész világon

Tampa International Airport People Movers (USA, Florida, 1971)

Tampa International Airport People Movers (USA, Florida, 1971)

H-Bahn (Hängebahn) – (Dortmund és Düsseldorf, Németország, 1973)

- Siemens saját fejlesztése
- függesztett, vezető nélküli személyszállító eszköz (kabinok)
- Két helyen került telepítésre:
  - a Dortmundi Egyetem campusán (1984/1993) és
  - a Düsseldorf-i repülőtéren (2002)
- A kocsik sebessége 50 km/h
- Kétféle üzem lehetséges:
  - Menetrend alapú
  - Igény alapú
- Jelenleg több kínai város fontolgatja próbaszakasz kiépítését

H-Bahn (Hängebahn) – (Dortmund és Düsseldorf, Németország, 1973)

Port Island Line („Port Liner”) – Kobe (Japán), 1981

- a világ legelső, vezető nélküli közösségi közlekedési rendszere
- A kiépült vonal szervesen csatlakozik Sannomiya állomáshoz (Kobe főpályaudvara)
- első szakasz mintegy 6,4 km hosszú volt és 9 állomást szolgált ki, majd
- ez 2006-ban egy 4,3 km szakasszal bővült Kobe új repteréig (amely egy mesterségesen létrehozott szigeten épült fel, lásd az ábrán).

Port Island Line („Port Liner”) – Kobe (Japan), 1981

Port Island Line („Port Liner”) – Kobe (Japán), 1981

Lille-i metró (Lille, 1983)

- Lille-i Műszaki Egyetem és a Matra nevű cég (ma Siemens) közös fejlesztése
- városi decentralizációs projekt keretében valósult meg
- összesen két vonalon, mintegy 45 km vonalhálózaton, 60 állomást kiszolgálva.

- 1-es vonal: az építkezés 1978-ban indult,
- az első szakasz üzembe helyezése 1983-ban történt meg (5,3 km alagúti, 8,5 km felszíni nyomvezetéssel)
- teljes átadása 1984-ben történt meg. Mind a 18 állomást peronkapukkal szerelték fel.

- 2-es vonal: első szakasza 1989-ben nyílt meg, alapvetően Lille belvárosát köti össze a közelben található Roubaix és Tourcoing városokkal.
- A szakasz hossza 32 km és összesen 43 állomást szolgál ki.

- Alapvetően 1:30 és 4:00 perc között van a vonatkövetési idő, amely csúcsidőben levihető 66-67 sec-re (az alkalmazott Siemens CBTC rendszer segítségével).

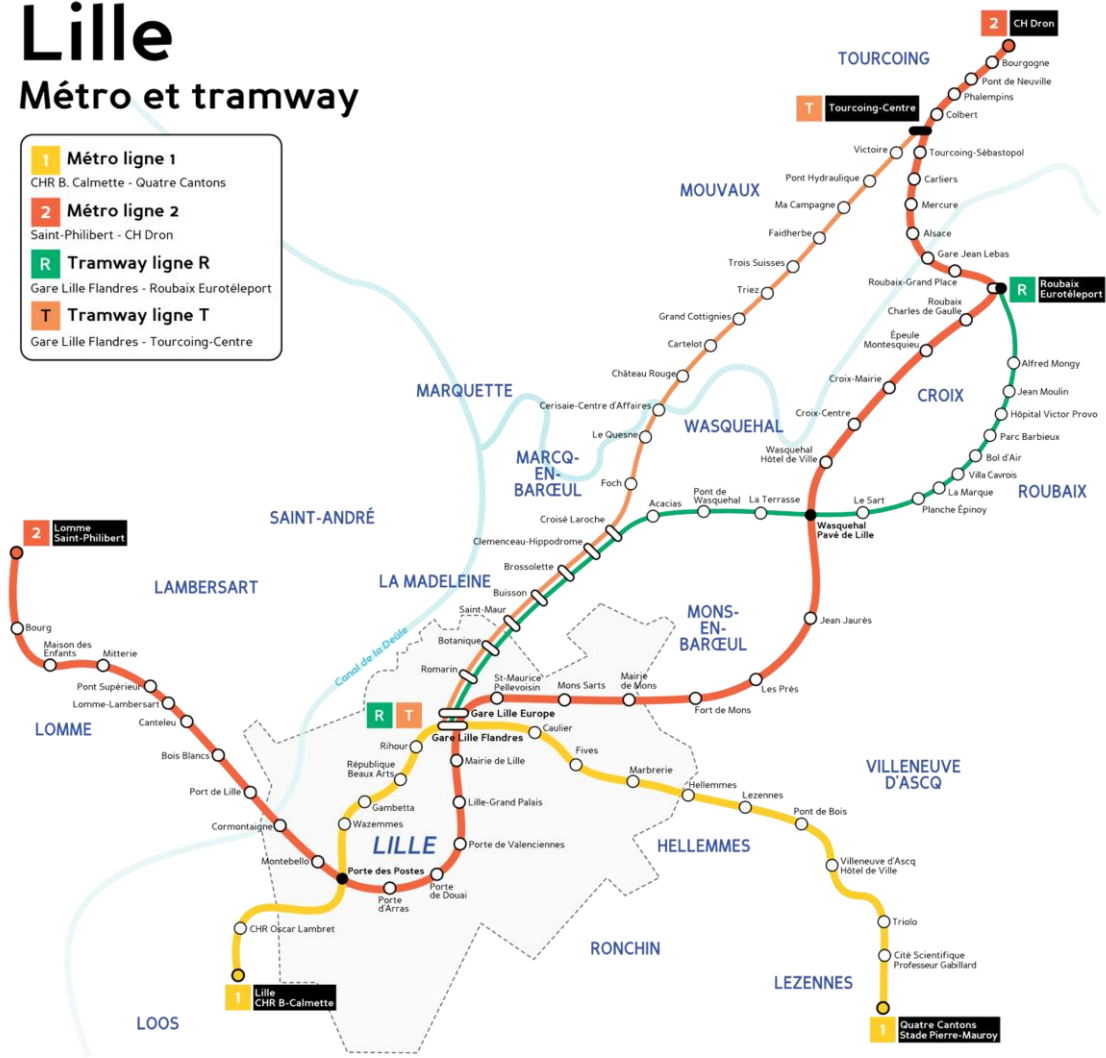
Lille-i metró (Lille, 1983)

Lille-i metró (Lille, 1983)

Lille Métro et tramway

- 1** Métro ligne 1
CHR B. Calmette - Quatre Cantons
- 2** Métro ligne 2
Saint-Philibert - CH Dron
- R** Tramway ligne R
Gare Lille Flandres - Roubaix Eurotéléport
- T** Tramway ligne T
Gare Lille Flandres - Tourcoing-Centre

Siemens VAL rendszere

- Az előzőekben kifejlesztett rendszer továbbfejlesztett változata
- Termékcsaládnak két fő alkalmazási területe van:
  - városi VAL
  - repülőtéri VAL
- A rendszerek már évtizedek óta teljes mértékben vezető nélküliek
- 100%-ban kompatibilis a Siemens CBTC vonatvezérlő rendszereivel
- A metróhoz képest lényegesen alacsonyabb vonatkövetési idő valósítható meg: 66-67 sec.
- Optimalizált villamosenergia fogyasztás (akár 20-30%-kal alacsonyabb)
- Sok helyre optimális: szűk helyek, kis sugarú ívek, stb.
- Gumikerekű járművek alkalmazása, melyet betonfelületen futnak, megvezetéssel
- Védett nyomvonal, forgalomtól való teljes elkülönítés
- Magas rendelkezésre állás (sok helyen folyamatos üzemben vannak) (fejlett predektív karbantartás és javítás: legtöbb elvégezhető üzem alatt)
- Rugalmasság: szerelvények kocsijainak száma 2-6 között rugalmasan megválasztható

Siemens VAL rendszer

Siemens VAL rendszer

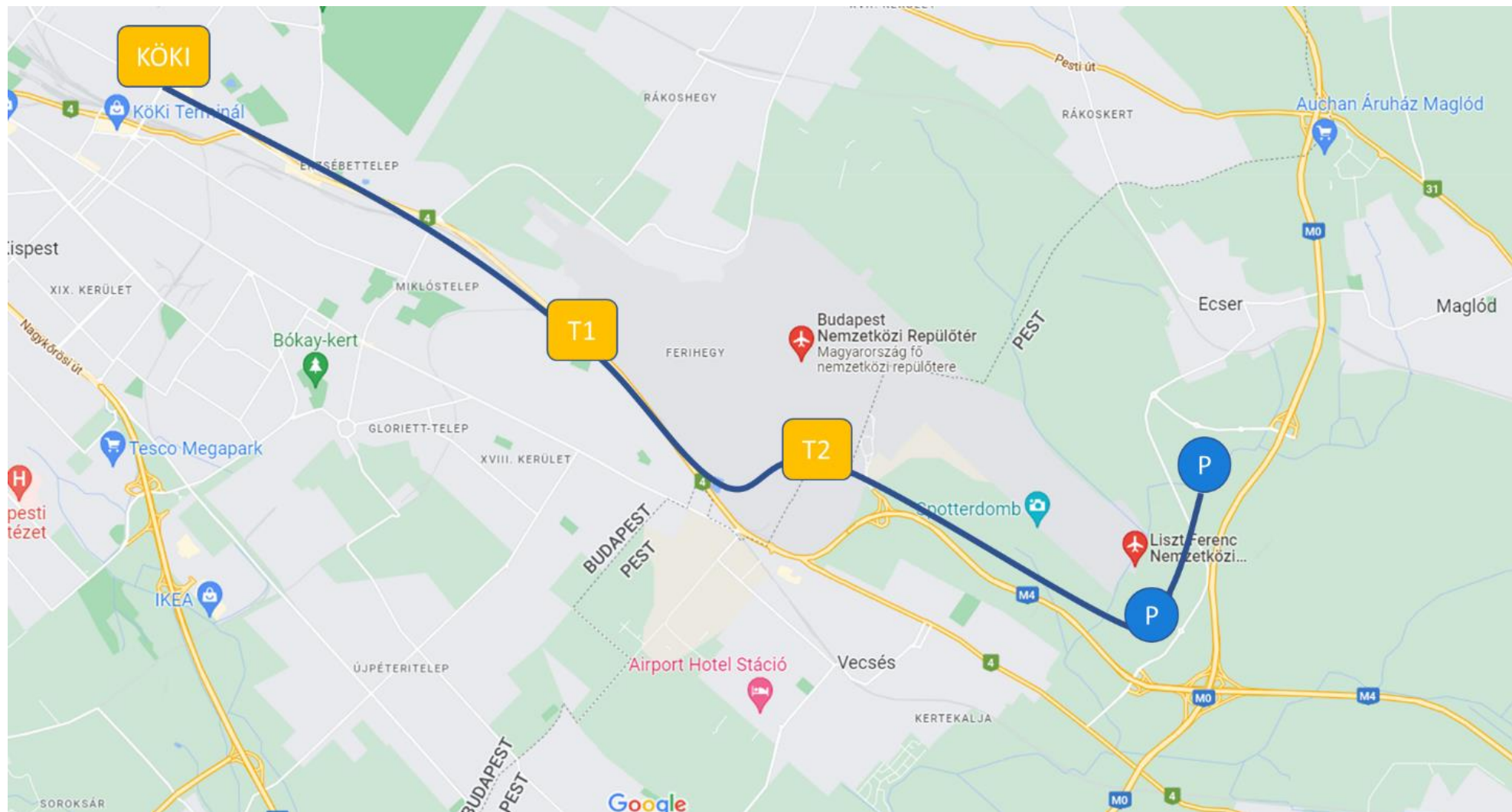

VAL a repülőtérre

- Ötlet: a városi és a repülőtéri változat kombinációja
- Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér megközelíthetősége: kötött pályás módon jelenleg nem megoldott
- A repülőtér megközelítésénél véleményem szerint két fő tényezőt kell figyelembe venni:
  - hatékony kapcsolat kialakítása a főváros felé (első sorban közvetlen átszállás a metróhálózatra)
  - hatékony kapcsolat a vidékről autóval/vonattal érkezők felé

A tervezés alatt álló nagyvasúti bekötés részben megoldja a vasúti/városi kapcsolatot, de semmiképp nem oldja meg a parkolókkal való jó kapcsolódást

VAL a repülőtérre

Köszönöm a figyelmet!

Gergely Balázs
Siemens Mobility Kft.